

SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA MARINE PUNAT I UTJECAJ ORGANIZACIJE POSLOVANJA NA PROFITABILNOST INVESTICIJE U MARINI PUNAT

Ljubić, Marino

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:686040>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-27**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA MARINE PUNAT I
UTJECAJ ORGANIZACIJE POSLOVANJA NA
PROFITABILNOST INVESTICIJE U MARINI
PUNAT**

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Srećko Favro

Student:

Marino Ljubić

Split, rujan 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. Definiranje problema istraživanja	4
1.2. Ciljevi rada	5
1.3. Metode rada	5
1.4. Struktura rada	6
2. TEORIJSKE ODREDNICE NAUTIČKOG TURIZMA	8
2.1. Definiranje nautičkog turizma	8
2.2. Znanstveno-praktična polazišta izučavanja nautičkog turizma	9
2.3. Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj	11
3. LUKE NAUTIČKOG TURIZMA	13
3.1. Pojmovno određenje luka nautičkog turizma	13
3.2. Marine u Hrvatskoj	14
4. ANALIZA RAČUNOVODSTVENIH PODATAKA	16
4.1. Općenito o analizi računovodstvenih podataka	16
4.2. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja	16
4.3. Financijski pokazatelji	17
4.3.1. Pokazatelji likvidnosti	17
4.3.2. Pokazatelji zaduženosti	18
4.3.3. Pokazatelji aktivnosti	19
4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	19
4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	20
4.4. Mjerenje i analiza uspješnosti poslovanja marine.....	20
4.4.1. Troškovi poslovanja i iskorištenost kapaciteta.....	22
4.4.2. Ekonomičnost i rentabilnost poslovanja te proizvodnost rada.....	23

5. NASTANAK I RAZVOJ MARINE PUNAT.....	25
5.1. Geografske odrednice marine Punat.....	25
5.2. Povijesni razvoj marine Punat.....	26
5.3. Ponuda i specifičnosti marine Punat.....	28
6. ANALIZA I OCJENA POSLOVANJA MARINE PUNAT	30
6.1. Horizontalna analiza bilance	30
6.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka	32
6.3. Vertikalna analiza bilance	34
6.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka	37
6.5. Analiza prema pokazateljima.....	38
7. ZAKLJUČAK.....	41
LITERAURA	42
POPIS GRAFIKONA	44
POPIS SLIKA	44
POPIS TABLICA	44
SAŽETAK.....	45
SUMMARY	46

1. UVOD

U uvodnom dijelu rada definirat će se:

- problem istraživanja,
- ciljevi rada,
- metode rada,
- struktura rada.

1.1. Definiranje problema istraživanja

Nautički turizam, kao što mu samo ime indicira, proizašao je iz turizma. Etimološki gledano, pojmovno određenje nautičkog turizma veže se uz definiranja pojma nautički i pojma turizam. Pojam nautički podrijetlo vuče iz grčkog jezičnog područja i odnosi se na brod, lađu ili vještinu plovidbe. S druge strane, pojam turizam vuče podrijetlo iz engleskog i francuskog govornog područja. Stajališta autora o problematici definicije turizma se razlikuju, što znači da niz njih ovisi o polazišnoj točki definicije, no za sve je karakteristično sljedeće:

- turizam se može razmatrati kao skup odnosa i pojava koji su nastali putovanjem i boravkom stranaca u nekom kraju, osim ako se radi o nastanjivanju ili stjecanju profita (Pirjevec, 1998, prema Galičić i Laškarin, 2016),
- turizam se može razmatrati kao skup odnosa i pojava koje su rezultat putovanja i boravka posjetitelja u nekom mjestu ako boravak ne implicira i nastanjivanje te povezanost s nekom gospodarskom djelatnošću (Antunac 2001, prema Galičić i Laškarin, 2016),
- turizam se može razmatrati kao skup (ne)gospodarskih odnosa i pojava nastalih uslijed putovanja i boravka posjetitelja u nekom mjestu i potrošnje sredstava (Civcarić, 1990, prema Galičić i Laškarin, 2016).

Iz prethodno navedenih općih postavki može se izvući definicija nautičkog turizma kao oblik turizma kojeg karakterizira:

- kretanje turista po svim vodama plovilima pomorskog prometa,
- pristajanje u luke,
- popratna infrastruktura u lukama i marinama koja služi za prihvata turista (Jugović, Zubak, & Kovačić, 2013).

Hrvatska ima izuzetan prirodni potencijal na osnovu kojeg zauzima visoko mjesto na tržištu nautičkog turizma.. U Republici Hrvatskoj postoji 47 marina udruženih u Udrugu marina te posjeduju više od 12 000 vezova u moru i više od 7 000 suhih vezova. Adriatic Croatia International Club, odnosno ACI Club, vodeći je subjekt nautičkog turizma Hrvatske, a predstavlja jedinstveni lanac marina koje se protežu od južnog do sjevernog dijela Jadrana (Jugović, Zubak, & Kovačić, 2013).

Sukladno tome, problem istraživanja predstavlja pregled razvoja Marine Punat u okviru nautičkog turizma te procjena isplativosti investicije s obzirom na diverzifikaciju djelatnosti.

1.2. Ciljevi rada

Nastavno na prethodni paragraf, nautički je turizam u Hrvatskoj još prije nekoliko godina dosegnuo poželjnu razinu. Takvo stanje nije ostalo nezamijećeno ne samo na europskoj, već i na svjetskoj razini, a što se pokazalo pozitivnim u uvjetima nesigurnosti okoline i globalne ekonomske krize koja je nastupila 2008. godine. Na europskoj razini Njemačka je razvila jedan od najvećih europskih wellnes-centara i veliku marinu na Baltiku. I ostale zemlje, uključujući i Hrvatsku, nastoje pratiti trendove razvoja nautičkog turizma (Luković, 2012).

Kao što je već naglašeno, u Hrvatskoj postoji više od 40 marina, a nautički turizam ima sve predispozicije za daljnji razvoj. U tom je smislu, sukladno problemu istraživanja, cilj rada kroz vremenski period sagledati razvoj Marine Punat te istražiti isplativost poslovanja u sadašnjem trenutku. Očekuje da će analiza ukazati na isplativost investicija uzimajući u obzir diverzifikaciju djelatnosti.

1.3. Metode rada

Za potrebe izrade završnog rada koristit će se:

- metoda analize,
- metoda sinteze,
- metoda deskripcije,
- metoda kompilacije,
- Delfi metoda.

Metoda analize postupak je znanstvenog istraživanja i objašnjenja stvarnosti putem raščlambe složenih misaonih tvorevina na jednostavnije dijelove te omogućuje izučavanje znanstvene istine (Zelenika, 2000). U ovom će se završnom radu pojam nautičkog turizma i ocjene poslovanja raščlaniti na nekoliko dijelova kako bi se temeljitije izučili ključni pojmovi koji se na to odnose.

Metoda sinteze odnosi se na postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem koje se jednostavnije misaone tvorevine slažu u složenije, uz povezivanje procesa u jedinstvenu cjelinu (Zelenika, 2000). U tom će se smislu u završnom radu povezati analizom dobiveni elementi te će se sistematizirati spoznaje do kojih se došlo u radu.

Metoda deskripcije odnosi se na jednostavno opisivanje činjenica i procesa u društvu općenito te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza (Zelenika, 2000). Ovom će se metodom u završnom radu opisati predmet i pojave koje se istražuju, i to u njegovom teorijskom dijelu, ali će se njome objasniti i rezultati provedbe analize.

Metoda kompilacije nije znanstvena metoda i odnosi se na preuzimanje tuđih rezultata znanstveno-istraživačkog rada (Zelenika, 2000), što će biti temelj teorijskog dijela rada.

I naposljetku, Delfi metoda pripada skupini kvalitativnih metoda. Odnosi se na pouzdanu projekciju budućnosti koja služi kao osnova donošenja perspektivnih odluka na temelju mišljenja stručnjaka iz različitih područja (Zelenika, 2000). U ovom će se završnom radu Delfi metoda koristiti u procjeni isplativosti investicija u Marinu Puntat s obzirom na diverzifikaciju djelatnosti.

1.4. Struktura rada

Ovaj je završni rad podijeljen na teorijski i praktični dio. U teorijskom dijelu rada objasniti će se teorijske odrednice nautičkog turizma. Nakon toga će se pažnja posvetiti nastanku i razvoju Marine Puntat, a potom i djelatnosti te organizaciji poslovanja. Jedno će poglavlje biti posvećeno lukama nautičkog turizma. U poglavlju koje se odnosi na analizu računovodstvenih podataka fokus će biti na temeljnim financijskim izvještajima i njihovoj analizi. Uvodni dio rada također pripada teorijskom dijelu, a u njemu su opisani problem istraživanja i ciljevi rada te metode koje će se koristiti, kao i sažeti prikaz strukture rada. U

praktičnom dijelu rada analizirat će se i ocijeniti poslovanje Marine Punat na temelju horizontalne i vertikalne analize te financijskih pokazatelja i ocjene uspješnosti poslovanja, a potom i procijeniti isplativost investicija s obzirom na diverzifikaciju djelatnosti. U zaključnom dijelu rada sistematizirat će se spoznaje iz teorijskog i praktičnog dijela. Nakon toga slijedi popis literature te slika i tablica.

2. TEORIJSKE ODREDNICE NAUTIČKOG TURIZMA

2.1. Definiranje nautičkog turizma

Enormni tehničko-tehnološki razvoj, rast osobnog standarda i brzi ritam života obilježili su period od 1950. godine pa nadalje. Turizam je kao oblik organiziranog godišnjeg odmora promijenio svoj klasičan oblike te se razvila ponuda sukladno potrebama i željama turista, čime su na važnosti dobili motivi koji mijenjaju klasičnu percepciju odmora. U tom kontekstu važno je spomenuti:

- potrebu za avanturizmom,
- potrebu za doživljajem prirode,
- upoznavanje novog i drugačijeg (Luković, 2007).

U takvim su se novonastalim prilikama razvile nove turističke vrste te su more i vode, zajedno s turističkim mogućnostima, postale sve važnije u strukturi turističkog prometa. Pojava nautičkog turizma karakteristična je za drugu polovicu 20. stoljeća. Dobri financijski rezultati subjekata koji su poslovali u domeni nautičkog turizma uvjetovali su pojavu interesa državne politike i znanosti za istraživanjem zakonitosti razvoja nautičkog turizma, što bi rezultiralo donošenjem strategije razvoja s ciljem upravljanja razvojem (Luković, 2007).

Kako je već naglašeno u uvodnom dijelu rada, definicija nautičkog turizma proizlazi iz opće definicije turizma, u kontekstu čega se nautički turizam može definirati kao *„ukupnost polifunkcionalnih aktivnosti i odnosa koji su uzrokovani boravkom turista-nautičara u lukama nautičkog turizma ili izvan njih, te korištenjem plovnih objekata kao i drugih objekata povezanih za nautičku turističku djelatnost radi rekreacije, športa, razonode i drugih potreba“* (Luković, 2007, str. 156).

Čl. 84. Zakona o pružanju usluga u turizmu (2017) nautički turizam definira kao *„plovidba i boravak turista (nautičar ili putnik) na plovnim objektima (jahta, brodica ili brod) za osobne potrebe ili gospodarsku djelatnost, kao i boravak u lukama nautičkog turizma i nautičkom dijelu luka otvorenim za javni promet, radi odmora, rekreacije i krstarenja“*.

Ta se definicija može povezati s općom definicijom turizma (vidjeti uvod rada) koja uključuje boravak posjetitelja u nekom mjestu ako taj boravak ne podrazumijeva nastanjivanje ili obavljanje neke gospodarske djelatnosti. Naime, nautički turizam onda predstavlja boravak turista na plovnim objektima i/ili lukama sa svom popratnom infrastrukturom bez namjere nastanjivanja ili obavljanja gospodarske djelatnosti. Dakle, boravak je isključivo u funkciji odora, zabave i sl.

2.2. Znanstveno-praktična polazišta izučavanja nautičkog turizma

U ovom se potpoglavlju potrebno pozvati na zakonsku regulativu koja, osim definiranja pojma nautičkog turizma, razmatra i:

- turističke usluge u nautičkom turizmu,
- luke nautičkog turizma (o kojima će više biti riječi u posebnom poglavlju) i drugi objekti na kojima se pružaju usluge nautičkog turizma,
- rješenje za pružanje usluga nautičkog turizma,
- izdavanje rješenja za pružanje usluga u nautičkom turizmu u posebnim slučajevima nastavka pružanja usluga,
- prestanak važenja rješenja za pružanje usluga u nautičkom turizmu (Zakon o pružanju usluga u turizmu, 2017).

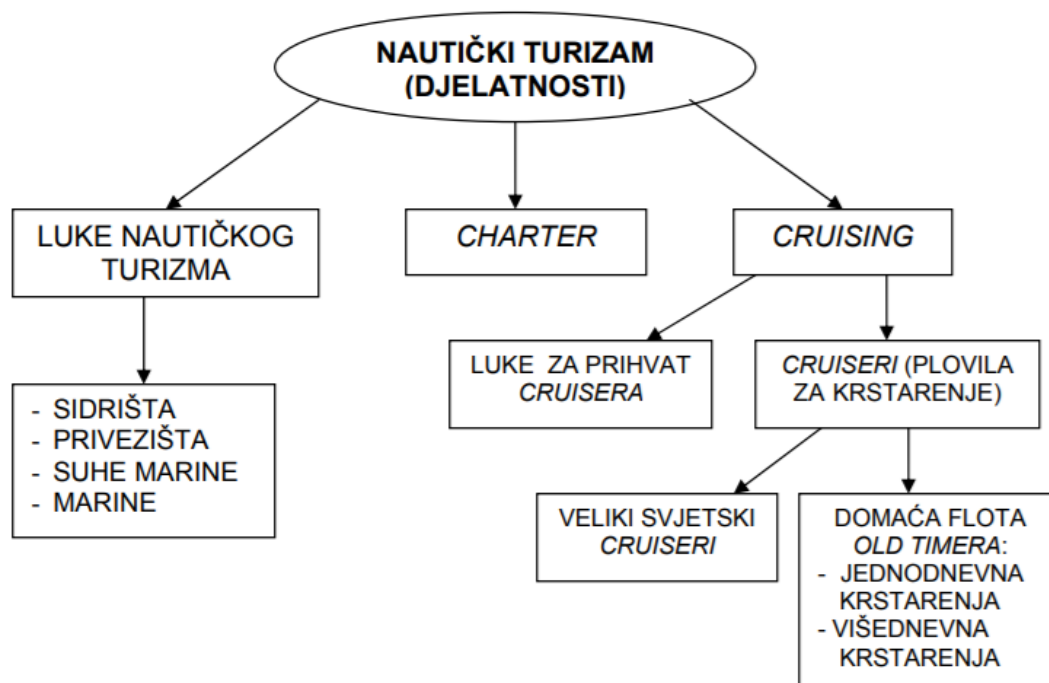
Turističke usluge nautičkog turizma u smislu čl. 85. Zakona o pružanju usluga u turizmu (2017) su:

- korištenje veza, prihvata i smještaja plovnih objekata s ili bez turista nautičara koji borave na njima
- čarter, odnosno usluge korištenja plovnih objekata s posadom ili bez posade, s pružanjem ili bez pružanja usluge smještaja i/ili prehrane, u svrhu odmora, rekreacije i krstarenja nautičara,
- organiziranje putovanja u paket-aranžmanu ili izleta na plovnim objektima nautičkog turizma,
- prihvata, čuvanje i održavanje plovnih objekata na vezu u moru i na suhom vezu,
- uređenje i pripremanje plovnih objekata,
- ostale usluge za potrebe turista.

Da je nautički turizam selektivna djelatnost, svjedoči i Nacionalna klasifikacija djelatnosti (2007) koja je na snazi od 1. siječnja 2008. godine. Nautički turizam nije klasificiran zasebno kao djelatnost, ali se nautički turizam može promatrati kroz perspektivu:

- područja 50 – vodeni prijevoz:
 - NKD 50.1. – pomorski i obalni prijevoz putnika,
 - NKD 50.3 – prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putevima,
- područja 77 – djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing):
 - NKD 77.2. – iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo:
 - NKD 77.21 – iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) opreme za rekreaciju i sport,
 - NKD 77.34 – iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) plovni prijevornih sredstava.

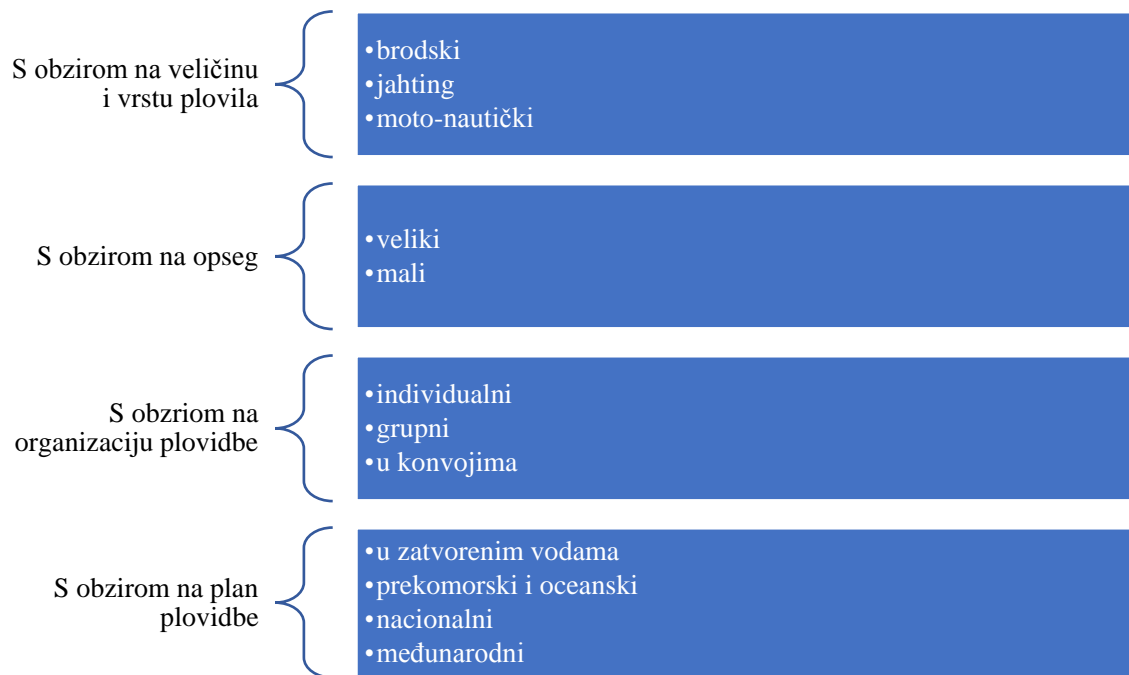
Sukladno prethodno navedenom, moguće je razmatrati i djelatnosti nautičkog turizma (Slika 1).

Slika 1. Djelatnosti nautičkog turizma

Izvor: Luković, T. (2007). Nautički turizam – definicije i dileme. *Naše more*, 54 (1-2), str. 29.

Podjela nautičkog turizma prikazana je na Slici 2.

Slika 2. Podjela nautičkog turizma prema različitim kriterijima

Izvor: izrada autora prema Luković, T. (2007). Nautički turizam – definicije i dileme. *Naše more*, 54 (1-2), str. 29-30.

Može se zaključiti da je nautički turizam kompleksan oblik turizma. Istraživanja nautičkog turizma u prošlom su desetljeću bila u začecima, no s porastom zanimanja turista i odnosa ponude i potražnje na tržištu, sasvim je sigurno da će se nautički turizam još razvijati, pridonoseći tako gospodarstvu države.

2.3. Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj

Nautički se turizam u Hrvatskoj razvio zahvaljujući povoljnom geografskom položaju, odnosno očuvanoj razvedenoj obali, bistrom i ugodnom toplome moru za kupanje. Također, ne smije se zanemariti ni utjecaj pejzažne raznolikosti, kao ni blage mediteranske klime. Opći uvjet razvoja nautičkog turizma, pored ostalog, jest i da ne narušava okoliš, uključujući i prirodna staništa flore i faune. Ukoliko bi se razmatrao utjecaj nautičkog turizma na okoliš, onda bi se nažalost moglo reći da:

- zagađuje more,
- zagađuje zrak,

- zagađuje kopno bukom, gomilanjem otpada i požarima),
- pretjerani izlov ribe,
- neovlašteno uzimanje amfora na morskome dnu,
- općenito narušava ekosustav (Zelenika & Vidučić, 2007).

Zelenika i Vidučić (2007) provedli su istraživanje koje je dalo izravne stope rasta modela razvijanja nautičkog turizma Hrvatske u periodu 2006. – 2015. Matricom rasta na temelju kvantifikacije izabranih varijabli definirali su izravne stope rasta modela razvoja nautičkog turizma s obzirom na deset razmatranih varijabli kako slijedi:

- nautička flota čartera (71,4 %),
- osmišljenost “nautičkog proizvoda”, ljudski potencijali i poslovna politika poduzeća nautičkog turizma (60,0 %),
- prometna povezanost s nautičkim emitivnim tržištima (57,1 %),
- održivost prirodnih resursa, luke nautičkog turizma, brodogradilišta za nautičku flotu i bruto domaći proizvod (50,0 %).

Strategija razvoja nautičkog turizma 2009. – 2019. (2007) počiva na:

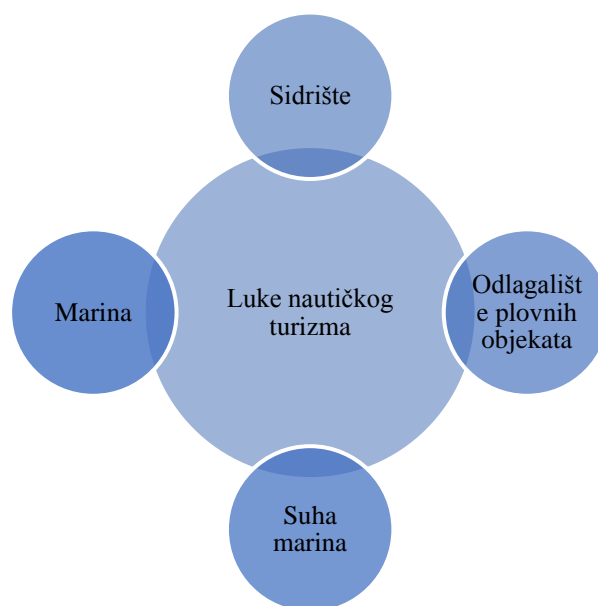
- održivom korištenju i upravljanju resursima,
- revidiranju prostorno-planskih dokumenata za realizaciju scenarija umjerene izgradnje novih prihvatnih kapaciteta,
- povećanju prihvatnih kapaciteta sanacijom, rekonstrukcijom i revitalizacijom postojećih luka,
- uspostavi sustava nadzora i upravljanja pomorskom plovidbom,
- opremanju i nadzoru plovnih objekata i luka nautičkog turizma za zaštitu mora od onečišćenja,
- integralnom upravljanju sustavom nautičkog turizma,
- pojednostavljenju administrativnih procedura i usklađivanju zakonodavstva,
- razvitku klastera nautičkog turizma,
- poticanju razvitka postojećih i izgradnje novih remontnih i servisnih centara,
- jačanju konkurentnosti svih subjekata nautičkog turizma,
- primjeni novih tehnologija i ekoloških standarda,
- uspostavi sustava kontinuiranog obrazovanja sudionika u nautičkom turizmu.

3. LUKE NAUTIČKOG TURIZMA

3.1. Pojmovno određenje luka nautičkog turizma

U čl. 86. st. 1. Zakona o pružanju usluga u turizmu (2017) stoji da se „*turističke usluge u nautičkom turizmu pružaju se u lukama nautičkog turizma – marinama (u daljnjem tekstu: marine) i drugim objektima za pružanje usluga veza i smještaja plovnih objekata – nautičkom sidrištu, suhoj marini, odlagalištu plovila (u daljnjem tekstu: drugi objekti za pružanje usluga veza i smještaja plovnih objekata), u nautičkom dijelu luka otvorenim za javni promet te na plovnim objektima nautičkog turizma*“.

Marine i drugi objekti nautičkog turizma razvrstavaju se u vrste, a vrsta marina se i kategorizira sukladno Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma (2008). Slika 3 prikazuje vrste luka nautičkog turizma.

Slika 3. Razvrstane luke nautičkog turizma

Izvor: izrada autora prema Narodne novine (2008). *Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma*. Zagreb: Narodne novine d.d., br. 72., čl. 4.

Sidrište je dio morskog, odnosno vodenog prostora koji je pogodan za sidrenje plovnih objekata i opremljen napravama za sigurno sidrenje. Odlagalište plovnih objekata definira se kao dio kopna koji je ograđen i uređen za pružanje usluga odlaganja plovnih objekata na suhom, ali i pružanje usluga transporta, spuštanja u vodu i dizanja iz vode plovnog objekta.

Suha marina je dio kopna ograđen i uređen za pružanje usluga skladištenja plovnih objekata na suhom te pružanje usluga transporta, spuštanja u vodu i dizanja iz vode plovnog objekta, dok je marina dio vodenog prostora i obale posebno izgrađen i uređen za pružanje usluga veza, smještaja turista u plovnim objektima te ostalih usluga (Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma, 2008).

Također, potrebno je pažnju obratiti i na nerazvrstane luke nautičkog turizma u koje se ubrajaju:

- akvatorij, odnosno površina mora luke nautičkog turizma s pripadajućim gatovima, ne uključujući kopneni dio,
- vez u moru, tj. dio morskog prostora u kojem se može smjestiti plovni objekt,
- razvijena obala za privez plovila kao uređeni dio obale na kojem se plovni objekt može privezati (drugim riječima gatovi s vezovima,
- prostor za smještaj plovila na kopnu, tj. uređena površina za smještaj plovila,
- mjesto na kopnu kao dio prostora na kopnu na koji se može smjestiti plovni objekt (Brozović & Perko, 2017).

3.2. Marine u Hrvatskoj

Prema posljednjim podacima, u Hrvatskoj postoji 56 marina kapaciteta 16 000 vezova u moru, 8 500 mjesta na kopnu o 30 000 vezova u lukama i sportskim lukama. Sve su udružene su Udruženje hrvatskih marina. Marine konstantno rade na obogaćivanju i podizanju kvalitete usluge, što se može uočiti i na adaptaciji suvremenim potrebama i željama nautičkih gostiju. Sve su marine smještene u velikim dalmatinskim gradovima ili u prekrasnim otočnim uvalama, i to u pravilu blizu prirodnih i kulturnih znamenitosti (www.croatia-yachting-charter.com).

Mnoge luke nautičkog turizma dodatno su obogatile svoje sadržaje:

- tradicionalnom kuhinjom,
- obveznom vodom i električnom energijom,
- zdravstvenim ambulantama,
- uslugom charter tvrtki,
- korištenjem apartmana,

- korištenjem elektronskog nadzora i čuvarskog osiguranja imovine i opreme gostiju (www.croatia-yachting-charter.com).

Uz navedeno, sve veći broj marina dobitnik je međunarodne Plave zastave, a to je ekološka nagrada za projekt zaštite mora i priobalja međunarodne zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (FEE). Adriatic Croatia International Club, odnosno ACI Club, lider je u nautičkom turizmu Hrvatske, a predstavlja jedinstveni lanac od 21 marine koje se protežu od Dubrovnika do Umaga. Tijekom 22 godine neprekinutog poslovanja ACI marine su ostvarile i prepoznatljivu kvalitetu usluge (www.croatia-yachting-charter.com).

Slika 4. Lokacije marina u Hrvatskoj

Izvor: Google Maps. [Mrežno]. Raspoloživo na:

https://www.google.hr/search?biw=1396&bih=701&tbm=isch&sa=1&ei=S8GOW7SUC6WdgAaUkamgCg&q=mapa+nauti%C4%8Dkih+marina+u+hrvatskoj&oq=mapa+nauti%C4%8Dkih+marina+u+hrvatskoj&gs_l=img.3...22526.26634.0.26896.10.10.0.0.0.224.1180.0j8j1.9.0....0...1c.1.64.img..1.0.0....0.D73m1E71Wos#imgrc=zBUQ1NXImAqQAM. (04.09.2018)

4. ANALIZA RAČUNOVODSTVENIH PODATAKA

4.1. Općenito o analizi računovodstvenih podataka

Analiza računovodstvenih podataka važna je pri strateškoj i operativnoj procjeni potencijala poslovnog subjekta. Drugim riječima, metodološki aspekt analize računovodstvenih podataka može se povezati s provjerljivošću analize računovodstvenih podataka, profesionalnošću i neproturječivosti prilikom sastavljanja financijskih izvještaja (Osmanagić-Bedenik, 2002).

Analiza računovodstvenih podataka provodi se u kontekstu podataka prikazanih u temeljnim financijskim izvještajima poslovnih subjekata te se na temelju toga može procjenjivati o efikasnosti i sigurnosti poslovanja u tržišnim uvjetima (Žager, Sever Mališ i Mamić Sačer, 2016).

Žager i Žager (1999) navode da analiza računovodstvenih podataka predstavlja informacijsku podlogu kako bi se provelo poslovno odlučivanje, ali i kako bi se predvidjelo poslovanje poslovnih subjekata u budućnosti. U tom smislu razmatraju analitička sredstva, a za potrebe ovog završnog rada u daljnjem će se tekstu definirati sljedeća:

- komparativni financijski izvještaji,
- strukturni financijski izvještaji,
- analiza pomoću pokazatelja.

4.2. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza ukazuje na tendenciju i dinamiku pojedinih promjena pozicija temeljnih financijskih izvještaja na temelju kojih se procjenjuje uspješnost i sigurnost poslovanja poduzeća. Ova se vrsta analize provodi na bilanci i računu dobiti i gubitka, pri čemu se kompariraju podaci za minimalno dvije godine, a poželjno je da to bude više godina. Vrijednosti se računaju se u postocima kao omjer razlike vrijednosti tekuće i prethodne godine te vrijednosti prethodne godine (Žager i Žager, 1999).

S druge strane, vertikalna analiza uključuje komparaciju pozicija financijskih izvještaja u jednoj godini, pri čemu vrijedi pravilo da se u bilanci aktiva i pasiva izjednače sa 100 i potom

se računa udio pojedinih pozicija aktive/pasive u ukupnoj aktivi/pasivi. Kod računa dobiti i gubitka neto prodaja se izjednačava sa 100 te se računaju udjeli pozicija u neto dobiti (Žager i Žager, 1999).

4.3. Financijski pokazatelji

Financijski su pokazatelji racionalni brojevi koji stavljaju u odnos jednu ekonomsku veličinu s drugom. S obzirom na čimbenik vremena financijski se pokazatelji mogu klasificirati u dvije osnovne skupine, odnosno one utemeljene na računu dobiti i gubitka te one utemeljene na bilanci (Žager i Žager, 1999).

Sukladno tome, mogu se računati sljedeći pokazatelji:

- pokazatelji likvidnosti,
- pokazatelji zaduženosti,
- pokazatelji aktivnosti,
- pokazatelji ekonomičnosti,
- pokazatelji profitabilnosti,
- pokazatelji investiranja (Žager i Žager, 1999).

Pokazatelji investiranja neće se računati jer Marina Punat nije dioničko društvo.

4.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti računaju se prema podacima iz bilance i indikatori su sposobnosti poslovnog subjekta da podmiri svoje kratkoročne obveze (Žager i Žager, 1999). U Tablici 1 prikazani su načini izračuna pokazatelja likvidnosti.

Tablica 1. Način računanja pokazatelja likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac + potraživanja	kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager, K. i Žager, L. (1999). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia, str. 176.

Koeficijent ubrzane likvidnosti trebao bi biti manji od 1, a kratkoročne obveze manje od zbroja iznosa novca i potraživanja. Također, koeficijent tekuće likvidnosti trebao bi biti veći od 2, što indicira na to da je kratkotrajna imovina dva puta veća od kratkoročnih obveza. Za održavanje likvidnosti potreban je neto radni kapital, a to je razlika između kratkotrajne imovine i kratkotrajnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od 1 kako bi se iz dijela dugoročnih izvora mogla financirati dugotrajna imovina (Žager i Žager, 1999). Na temelju ovih pokazatelja može se zaključivati o sigurnosti poslovanja poduzeća (Mamić Sačer i Žager, 2014).

4.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Koeficijenti zaduženosti, vlastitog financiranja i financiranja indiciraju na količinu imovine financirane iz vlastitog kapitala ili iz tuđeg kapitala (Žager, Sever Mališ i Mamić Sačer, 2016). To su ujedno i pokazatelji sigurnosti poslovanja (Žager i Mamić Sačer, 2015). Na temelju njih moguće je odrediti odnos tuđeg i vlastitog kapitala te su pokazatelji statičke zaduženosti jer se računaju na temelju bilančnih pozicija. Nasuprot tome, pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti indikator su dinamičke zaduženosti te se sukladno tome računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka te bilance. Vrijedi pravilo da je zaduženost manja što su troškovi pokrića kamata veći. Prema tome, manji faktor zaduženosti ukazuje i na manju zaduženost. Stupanj pokrića I i II računaju se na temelju bilančnih pozicija i indikator su pokrića dugotrajne imovine vlastitim kapitalom, odnosno sumom vlastitog kapitala i dugoročnih obveza (Žager i Žager, 1999). Način računanja pokazatelja zaduženosti prikazan je u Tablici 2.

Tablica 2. Način izračuna pokazatelja zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	Glavnica	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	glavnica + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager, K. i Žager, L. (1999). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia, str. 177.

4.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Ova grupa pokazatelja predstavlja indikatori sigurnosti poslovanja, ali i efikasnosti poslovanja (Žager, Sever Mališ i Mamić Sačer, 2016). Drugi naziv ovih pokazatelja jest koeficijenti obrta zato što ukazuju na brzinu kojom cirkulira imovina u poslovnom procesu. Poželjno je da je vrijednost pokazatelja što veća zbog sigurnosti i uspješnosti. I ovi se pokazatelji računaju na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka (Žager i Žager, 1999). Tablica 3 prikazuje način izračuna pokazatelja aktivnosti.

Tablica 3. Način izračuna pokazatelja aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini	koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager, K. i Žager, L. (1999). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia, str. 178.

4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti odnose se na omjer prihoda i rashoda te se vežu uz efikasnost poslovanja. Oni indiciraju na količinu prihoda koja se ostvari po jedinici rashoda (Žager, Sever Mališ i Mamić Sačer, 2016), a računaju se prema podacima u računu dobiti i gubitka. Poželjno je da je pokazatelj ekonomičnosti što veći (Žager, 2007). Tablica 4 prikazuje način izračuna pokazatelja ekonomičnosti.

Tablica 4. Način izračuna pokazatelja ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	prihodi od prodaje	rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi

Izvor: Žager, L. (2007). *Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja*. *Računovodstvo i financije*, str. 73-74.

4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti indikatori su efikasnosti poslovanja (Žager i Mamić Sačer, 2015). Računaju se na temelju podataka bilance i iz računa dobiti i gubitka. Neto i bruto profitna marža razlikuje se u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Neto ili bruto rentabilnost imovine, koje se također razlikuju u obuhvatu poreza, rezultat je umnoška marže profita i koeficijenta obrta ukupne imovine. Najznačajniji pokazatelj profitabilnosti jest rentabilnost vlastitog kapitala koja, uspoređujući se s rentabilnosti ukupne imovine te kamatne stopa koja reflektira cijenu korištenja tuđeg kapitala, omogućuje zaključivanje o stupnju korištenja financijske poluge (Žager i Žager, 1999). U Tablici 5 prikazani su načini izračuna pojedinih pokazatelja profitabilnosti. Ovi pokazatelji mjere povrat uloženog kapitala (Žager, Sever Mališ i Mamić Sačer, 2016).

Tablica 5. Način izračuna pokazatelja profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	neto dobit + kamate	ukupni prihod
Bruto marža profita	dobit prije poreza + kamate	ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	neto dobit + kamate	ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + kamate	ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	neto dobit	vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: Žager, L. (2007). Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja. *Računovodstvo i financije*, str. 74.

4.4. Mjerenje i analiza uspješnosti poslovanja marine

Ekonomično i rentabilno poslovanje marine je najosjetljiviji i najodgovorniji zadatak uprave marine. Ono što je najvažnije za uspješnost poslovanja jest iz ostvarenih prihoda podmirivati nastale rashode te ostvariti što veću dobit, odnosno što veću razliku između navedenog (J. Šamanović, 2002.).

Sami pojam poslovni prihod predstavlja ukupnu vrijednost proizvoda i usluga koje je neko poduzeće, u ovom slučaju marina, proizvela i prodala u određenom razdoblju. Osim osnovnih prihoda od prodaje usluga veza, prihodi se ostvaruju i od skladištenja plovila, servisa plovila, dodatnih pridruženih usluga uz prethodno navedene, ugostiteljskih usluga (J. Šamanović, 2002.).

Rashodi su vrlo bitna stavka na temelju kojih se donose bitne poslovne odluke poduzeća te direktno utječu na sam profit. S obzirom na mogućnost alociranja, troškovi marine se mogu razvrstati na četiri temeljne skupine:

- amortizacija
- bruto plaće radnika
- troškovi održavanja
- opći (režijski) troškovi (troškovi osiguranja, rasvjete, grijanja, putni troškovi, PTT troškovi i dr.) (Šamanović J., 2002)

Amortizacija

Svaki oblik imovine ima ograničeni vijek trajanja. S obzirom na trajanje korištenja imovine ona se dijeli na dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu. Dugotrajna imovina marine se odnosi na stalna sredstva te u nju spadaju:

- infrastruktura marine (operativna obala, gatovi, prilazni putevi, lukobran, električna, kanalizacijska i vodovodna mreža)
- suprastruktura marine (hala za smještaj plovila, upravna zgrada, prodavaonice, radionice za popravak, restorani, hotel)
- oprema marine (sredstva za premještanje plovila i sprečavanje širenja zagađenja) (J. Šamanović, 2002.)

Protekom vremena smanjuje se vrijednost i radna sposobnost dugotrajne imovine zbog različitih čimbenika: samo korištenje usluga, oštećenja, kvarovi, prirodno propadanje, tehničko zastarijevanje. Zbog što točnijeg obračuna amortizacije potrebno je utvrditi realnu vrijednost trajanja sredstava, rok trajanja te odabrati model obračuna amortizacije. U praksi se najčešće koristi linearna ili ravnomjerna metoda te se obračunava po slijedećem obrascu:

$$\text{Godišnji iznos amortizacije} = \frac{\text{nabavna vrijednost}}{\text{vijek trajanja}}$$

Troškovi bruto plaća radnika

U troškove bruto plaća ubrajaju se svi troškovi rada osim poreza i doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje, troškovi odjeće, bonusi i ostali troškovi koji su za njih vezani (J. Šamanović, 2002.). Radi se o radnicima na osiguranju veza, očuvanju plovila, radnici u ugostiteljsko- hotelskim i trgovinskim uslugama, instruktori za različite sportske aktivnosti. Potrebno je pomno isplanirati zapošljavanje visokostručnih kadrova različitih profila kako bi se zadovoljili zahtjevi korisnika marina.

Troškovi održavanja

Troškovi održavanja uključuju troškove materijala, alata i zamjene dijelova (J. Šamanović, 2002.). Potrebno je razlikovati redovno održavanje koje se odnosi na manje popravke, investicijske ili velike popravke, preventivno održavanje, naknadno, vlastito i uslužno održavanje. Smanjenje troškova i povećanje dobiti iz poslovanja se postiže pravovremenim i ekonomičnim održavanjem sredstava za rad.

4.4.1. Troškovi poslovanja i iskorištenost kapaciteta

Kada govorimo o kapacitetu sredstava za rad u marinama ono predstavlja sposobnost sredstava za rad da se pomoću njih u jedinici vremena pruži odgovarajući broj nautičko-turističkih usluga određene kvalitete (J. Šamanović, 2002.). Dobro iskorištavanje kapaciteta je preduvjet za uspješno poslovanje marine. Kapacitet sredstava za rad u marini se iskazuje brojem raspoloživih vezova ili mogućim prometom plovila, površinom akvatorija u m², duljinom obale za privez vozila u dužinskim metrima, brojem mogućih noćenja, brojem mogućih obroka koji se mogu izvršiti u jedinici vremena (J. Šamanović, 2002.). Stupanj iskorištenosti kapaciteta se izražava postotkom iskorištenosti tijekom određenog razdoblja.

S obzirom na kretanje iskorištenosti kapaciteta razlikuju se:

- stalni ili fiksni troškovi
- promjenjivi ili varijabilni troškovi

Stalni ili fiksni troškovi

Stalni troškovi ovise o veličini postojećeg kapaciteta i o pripravnosti marine za rad. U navedene troškove se ubrajaju: izdaci za investicijsko i tekuće održavanje, vremenska amortizacija, porez na imovinu, kamate na primljene kredite, plaće prema kolektivnom

ugovoru, premije osiguranja, najamnine te veći dio režijskih troškova (J. Šamanović, 2002.). Također, potrebno je razlikovati apsolutno stalne troškove (u ukupnom iznosu se ne mijenjaju neovisno o korištenju kapaciteta te se smanjuju povećanjem iskorištenosti kapaciteta) i relativno stalne troškove (javljaju se kada marina poveća kapacitet ili pripravnost za rad, npr. povećanje broja vezova ili nabava nove mehanizacije).

Promjenjivi ili varijabilni troškovi

Promjenjivi troškovi mijenjaju se promjenom stupnja zaposlenosti te se povećavaju proporcionalno navedenom. U promjenjive troškove se ubrajaju: bruto plaće po učinku, neposredni troškovi materijala, funkcionalna amortizacija i drugi troškovi (J. Šamanović, 2002.).

4.4.2. Ekonomičnost i rentabilnost poslovanja te proizvodnost rada

Cilj svakog poduzeća jest ostvarivanje što veće dobiti odnosno što boljeg poslovnog rezultata. To se postiže poslovanjem u skladu s načelima ekonomije. Temeljna načela poslovanja su načelo ekonomičnosti, načelo rentabilnosti te načelo proizvodnosti rada (J. Šamanović, 2002.). Na svoj poslovni rezultat marina može utjecati ostvarenom količinom, kvalitetom i strukturom usluga, racionalnim korištenjem navedenog te traženjem optimalnih rješenja na tržištima na kojima nabavlja i prodaje svoje usluge.

Ekonomičnost poslovanja

Pod ekonomičnošću poslovanja podrazumijeva se načelo u poslovanju, koje zahtjeva da se određenom količinom rada, predmeta rada, sredstava za rad i tuđih usluga, ostvari što veća količina učinaka (usluga) (J. Šamanović, 2002.). Ona prikazuje u kojoj se mjeri ostvaruju definirani poslovni ciljevi te u kojoj se mjeri štete potrebni resursi. U poslovanju marina ocjena ekonomičnosti se temelji u odnosu na ukupnu vrijednost koja se na kraju ostvaruje. Povećanje ekonomičnosti se temelji na maksimalizaciji prihoda te kontroliranom korištenju potrebnih resursa. Globalna ekonomičnost se iskazuje omjerom ukupnog prihoda i troškova marine.

Rentabilnost poslovanja

Kada se procjenjuje rentabilnost nekog poslovnog subjekta, pa tako i marine, sagledava se ostvaren dobitak, tj. veći iznos prihoda od rashoda. Nerentabilno poslovanje pretpostavlja poslovanje s gubitkom. Načelo rentabilnosti podrazumijeva uspješnost poslovanja, koje zahtjeva da se određenom vrijednošću kapitala ostvari što veći poslovni rezultat (J. Šamanović, 2002.). Ovo je u praksi najčešće korišteni pokazatelj uspješnosti poslovanja. Zbog sve većeg interesa za nautičkim turizmom ulaganja u marine postaju sve atraktivnija. Sama rentabilnost marina se povećava što boljim korištenjem njihovih kapaciteta.

Proizvodnost rada

Proizvodnost rada ima sve veći značaj, posebice zbog konkurentnosti na tržištu. Proizvodnost rada u marinama podrazumijeva se načelo uspješnosti poslovanja, koje teži da se određenom količinom rada ostvari što veća količina nautičko-turističkih usluga (J. Šamanović, 2002.). Samim time potrebno je osigurati što veću kvalitetu u uslugama te samog nautičko-turističkog proizvoda. Ostvarena razina proizvodnosti rada u marinama očituje se u učinkovitosti korištenja ljudskog rada pri pružanju usluga u okviru poslovanja marine.

5. NASTANAK I RAZVOJ MARINE PUNAT

5.1. Geografske odrednice marine Punat

Marina Punat je jedna od najpopularnijih marina u Hrvatskoj. Locirana je na otoku Krku te samim time predstavlja idealnu lokaciju za smještaj plovila u Hrvatskoj. Otok Krk najbliži je otok srednjoj i zapadnoj Europi, a s kopnom je povezan mostom te dobrim autocestama gotovo sve do samog otoka. Međunarodna zračna luka na samom otoku, udaljena samo 30 km od marine. Također izvrsno je povezan sa susjednim otocima Cresom i Rabom (postoje cjelogodišnje trajektne veze na relaciji Valbiska – otok Krk – Merag otok Cres te Valibiska – Lopar na otoku Rabu. Otok je povezan i županijskom brodskom linijom s kopnom na relaciji Šilo – Crikvenica. Punat uživa blagodati tipičnog mediteranskog krajolika. Ljetne temperature zraka kreću se između 25° i 35°C, a mora od 23° do 26°C, dok su zime kratke i blage. S obzirom na položenost na jugozapadnom dijelu otoka, u prirodnoj uvali otoka, radi se o strateški dobroj pozicioniranosti s obzirom na zaklonjenost od vjetra te prethodno spomenutim dobrim kopnenim, zračnim i morskim vezama.

Slika 5. Slika marine Punat iz zraka

Izvor: Google Maps. [Mrežno]. Raspoloživo na:

https://www.google.hr/search?biw=1229&bih=617&tbm=isch&sa=1&ei=0V6RW4X5Au_isAeTtJ7QAg&q=marina+Punat&oq=marina+Punat&gs_l=img..3..0l2j0i7i30k1j0i30k114j0i8i30k113.4168.4168.0.4554.1.1.0.0.0.174.174.0j1.1.0....0...1c.1.64.0.1.172....0.0c59SLJhnm#imgrc=hqFqXVnOlxgKM:

5.2. Povijesni razvoj marine Punat

Marina se, prije gotovo 50 godina, razvila na bogatoj brodograditeljskoj tradiciji, u okrilju jednog od najstarijih brodogradilišta u drvu. Brodogradilište Punat posluje od 1922. Kao godina nastajanja same marine Punat se definira 1964. potpisivanjem ugovora o čuvanju prvih stranih brodica, simboličnog naziva A-B-C. Prvi gatovi i vezovi su dignuti na željezničkim tračnicama koje su bile obložene drvenim podnicama čvrstog drva azobe koje ima vijek trajanja 100 godina. Marina Punat je bila prva luka na istočnoj obali Jadrana. To početno razdoblje je definirano od 1964 – 1974 godine. Nakon toga slijedi faza najvećeg ulaganja i gradnje od 1975 do 1990 godine. U prvih 6 mjeseci navedenog razdoblja izgrađena je marina u dužini 450 m do same recepcije. 1975 godine je osnovano i Udruženje marina Jugoslavije nazvano Grupacija marina.

Slijedeća faza u razvoju marine Punat se odnosi na period od 1991 godine do danas te se odnosi na fazu pretvorbe, kvalitete i rasta. U lipnju 1991. imenovana je radna grupa koja je obavljala pripremne radnje za donošenje Odluke o pretvorbi Poduzeća. Odluku o pretvorbi Poduzeća donio je Radnički savjet 26. lipnja 1992. Odlukom o pretvorbi Poduzeće se pretvara u dioničko društvo prodajom dionica Društva. Rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci od 6. lipnja 1994., Poduzeće je upisano u registar kao dioničko društvo. U razdoblju od 1994. do 2000. Društvo je ostvarivalo dobit u poslovanju, osim za 1998. kada je zabilježen gubitak, imalo je visoku pokrivenost obveza imovinom, trajnu likvidnost, dobru popunjenost kapaciteta, porast zaposlenih sa 64 na 86 te redovitu isplatu plaća. Odlukom Glavne skupštine od dana 26. svibnja 2002. godine o preoblikovanju dioničkog društva u društvo s ograničenom odgovornošću, u kakvoj je formi i danas (revizija.hr/izvjesca/2007/revizije-pretvorbe-i-privatizacije/460-marina-punat-punat). Skupština društva je dana 10. listopada 2016. godine odobrila Plan podjele i donijela Odluku o podjeli društva odvajanjem s osnivanjem novog društva MARINA PUNAT HOTEL & RESORT društvo s ograničenom odgovornošću za ugostiteljstvo, trgovinu i usluge, turistička agencija Punat, Kajnat 5. U tom je kontekstu donesena i odluka o smanjenju temeljnog kapitala društva Marina Punat d.o.o. na 19 140 000 HRK. Podjela je izvršena zbog lakšeg upravljanja dijelom djelatnosti ugostiteljstva i smanjenja rizika novih investicija, ali i radi razvoja novih djelatnosti te lakšeg praćenja poslovanja općenito. Tako je usluga pripreme i posluživanja hrane ostala na dva objekta: Restoran Marina i Bistro 9 bofora, a ugostiteljske usluge pripale su novom društvu (Godišnje izvješće Uprave o stanju Društva za 2016. g.: Marina Punat, 2017).

Osnovni podaci društva su slijedeći:

MARINA PUNAT d.o.o.

Puntica 7, 51521 Punat

Otok Krk, Hrvatska

45°01,3' N, 14°37,6' E

OIB: 52846613956

Marina Punat d.o.o. upisana je u registar Trgovačkog suda u Rijeci pod brojem:

MBS 040007239 Tt-02/3239-5.

Temeljni kapital društva iznosi 19.140.000,00 kuna i uplaćen je u cijelosti.

Član uprave – direktorica: B. Renata Marević

Predsjednik Nadzornog odbora: Petar Žic

Slika 6. Logo marine Punat

Izvor: Google Maps. [Mrežno]. Raspoloživo na:

<https://www.google.hr/search?biv=1229&bih=617&tbn=isch&sa=1&ei=116RW-->

[PHY3jsAehs7KoAg&q=logo+marine+Punat&oq=logo+marine+Punat&gs_l=img.3...416672.421626.0.422055.7.7.0.0.0.16.2.949.0j7.7.0...0...1c.1.64.img..0.1.135...0i8i7i30k1.0.zqObkrurXI1#imgrc=yusLBBJxx7gVJM:](https://www.google.hr/search?biv=1229&bih=617&tbn=isch&sa=1&ei=116RW--PHY3jsAehs7KoAg&q=logo+marine+Punat&oq=logo+marine+Punat&gs_l=img.3...416672.421626.0.422055.7.7.0.0.0.16.2.949.0j7.7.0...0...1c.1.64.img..0.1.135...0i8i7i30k1.0.zqObkrurXI1#imgrc=yusLBBJxx7gVJM:)

5.3. Ponuda i specifičnosti marine Punat

Marina Punat raspolaže kvalitetnim vezovima za plovila do 40 m, na čak 14 gatova. Smještaj na kopnu omogućen je na platou marine bliže moru, kao i u suhoj marini Brodica. Trenutni kapaciteti se iznose oko 850 vezova za plovila 40 m dužine te oko 500 plovila na suhom vezu. Visoku razinu kvalitete nautičkog odmora u marini Punat, uz stalni vez u moru i suhi vez, osiguravaju i restorani, hotel Kanajt, bazen i wellness, pažljivo odabrane trgovine, vrhunski opremljen yacht servis. Osim standardnih usluga poput korištenje pitke vode, priključka struje 16A, prepaid sustava naplate, WLAN bežičnog Internet priključka, intervencije unutar 1 h pri nastanku štete na infrastrukturi marine, asistencije mornara za pristajanje 24/7 na tel. poziv ili VHF 17 te meteorološki izvještaj i prognoza u recepciji marine na raspolaganju su i sljedeće usluge:

recepcija s mjenjačnicom, informacije, vremenska prognoza, vlastita meteo stanica, internet cafe, parkirališna mjesta za automobile, odlagalište za prikolice, šest sanitarnih objekata s toplom vodom, sanitarni čvor za osobe s posebnim potrebama, usluga pražnjenja crnog tanka, defibrilator, garaže i spremišta za spremanje opreme plovila, ljetne animacija za djecu, dječje igralište, praonica rublja, organizirani prijevoz do Zračne luke Rijeka, taxi usluge, rent a bike, pogodnosti za članove.

Yacht servis

Yacht servis marine Punat predstavlja posebno razvijen i opremljen odjel Brodogradilišta Punat za pružanje kompletne usluge redovnog održavanja i popravaka. Među servisnom opremom ističe se dizalica od 10 tona na kojoj se "mačka" za dizanje kreće uzduž grane dizalice. To je bila prva i do danas jedina dizalica na Jadranu, s takvim rješenjem.

Certifikati

Zbog dobrog gospodarenja otpadom (odvojeno prikupljanje i recikliranje komunalnog otpada te zbrinjavanje opasnog otpada, odlične čistoće i kakvoće mora marina Punat već dvadeset godina zaredom osvaja međunarodno priznanje PLAVA ZASTAVA. Punat je prva marina sa prestižnim i visoko cijenjenim međunarodnim standardom ISO 14001 za upravljanje zaštitom okoliša, još od 2010. godine. Recertifikacija britanskog udruženja marina THYA potvrdila je pet zlatnih sidara za marinu Punat te je time potvrđena kvaliteta usluge te briga o strogim ekološkim standardima koja marinu svrstava u vrh europskih destinacija.

Marinacloud Proactive Boat Care

Trenutno najveću konkurentsku prednost predstavlja usluga sigurnosti, Marinacloud Proactive Boat Care. Brodovi koji većinu vremena provode u marini u pravilu se nalaze pod vizualnim nadzorom osoblja marine koje nema informaciju o stanju unutar broda – da li je baterija napunjena ili prazna, u kakvom je stanju kaljužna pumpa, te kolika je razina vode u kaljuži. Ova aplikacija omogućava marini da reagira i brodu pruži značajno bolju zaštitu. Senzor kaljuže prati stanje u kaljuži. Aktivira se kod detekcije vode, ali i kod povrata u normalno stanje nakon što pumpa izbacila vodu. Istodobno senzor za baterije: nadzire baterije i upozorava da je potrebno punjenje. U slučaju iznenadnog pada napona (<5V) ili prenapona također se aktivira alarm. Sustav funkcionira i u slučaju kad je brod izvan marine ili kad ona ne upotrebljava Marinacloud. Nakon ugradnje senzora i skidanja aplikacije senzor podatke šalje na pametni telefon vlasnika te još četiri adrese koje on odredi. U slučaju potrebe vlasnik organizira intervenciju na brodu (more.hr/blog/proactive-boat-care/).

6. ANALIZA I OCJENA POSLOVANJA MARINE PUNAT

6.1. Horizontalna analiza bilance

Horizontalnom se analizom bilance uspoređuju pozicije bilance kroz nekoliko godina. U ovom će se slučaju uzeti period od tri godine, odnosno 2015. – 2017.

Tablica 6. Horizontalna analiza glavnih pozicija bilance 2015. - 2017.

TEMELJNE POZICIJE BILANCE	2015.	2016.	% promjene u odnosu na 2015.	2017.	% promjene u odnosu na 2016.
Aktiva					
Dugotrajna imovina	68 507 065	53 436 703	-21,99	53 704 152	0,5
Nematerijalna imovina	26 438 091	24 429 874	-7,59	22 722 821	-6,98
Materijalna imovina	39 956 238	26 894 093	-32,69%	29 239 725	8,72
Dugotrajna financijska imovina	2 112 736	2 112 736	0	1 741 536	-17,56
Potraživanja	0	0	0	0	0
Odgodena porezna imovina	0	0	0	0	0
Kratkotrajna imovina	48 129 103	34 808 452	-27,67	43 759 355	25,71
Zalihe	414 691	199 079	-51,99	308 564	54,99
Potraživanja	4 035 499	3 382 181	-16,18	3 571 325	5,59
Kratkotrajna financijska imovina	-	785 942	-	37 816 482	4 711,61
Novac u banci i blagajni	5 137 896	30 441 250	492,48	2 062 985	-93,22
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	28 507	57 419	101,42	0	-100
Ukupno aktiva	116 664 675	88 302 574	-24,31	97 463 507	10,37
Pasiva					
Kapital i rezerve	86 192 588	54 620 416	-36,63	64 409 891	17,92
Temeljni upisani kapital	38 280 000	19 140 000	-50	19 140 000	0
Rezerve iz dobiti	4 801 654	552 574	-88,49	552 574	0
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	33 197 592	26 330 190	-20,68	31 427 842	19,36
Dobit ili gubitak razdoblja	9 913 342	8 597 652	-13,27	13 289 375	54,56
Rezerviranja	0	0	0	0	0
Dugoročne obveze	16 250 000	15 000 000	-7,69	12 500 000	-16,66
Kratkoročne obveze	5 377 376	7 030 557	30,74	8 969 989	27,58
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	8 844 711	11 651 601	31,73	11 583 727	-0,58
Ukupno pasiva	116 664 675	88 302 574	-24,31	97 463 507	10,37

Izvor: samostalna izrada autora na temelju financijskih izvještaja Marine Pumat za 2015., 2016. i 2017. godinu

Vrijednost dugotrajne imovine smanjila se 2016. za 21,99% odnosu na 2015., dok je 2017. porasla tek 0,5% u odnosu na 2016. godinu. Najveći pad vrijednosti zabilježe je kod materijalne imovine u 2016., i to za 32,69% u odnosu na 2015., da bi u 2017. porasla za 8,72%. Vrijednost nematerijalne imovine 2016. smanjila se za 7,59% u odnosu na 2015. te 6,98% u 2017. s obzirom na stanje u 2016. Marina Punat nije zabilježila potraživanja i odgođenu poreznu imovinu u tri razmatrane godine.

Kod kratkotrajne imovine zabilježen je pad vrijednosti u 2016., i to za 27,67% u odnosu na 2015., da bi u 2017. porasla za 25,71% u odnosu na 2016. Uočava se pad vrijednosti zabilježen kod zaliha u 2016., kada je vrijednost umanjena 51,99% u odnosu na stanje 2015., no u 2017. godini vrijednost zaliha porasla je za 54,99% u odnosu na 2016. Vrijednost potraživanja kod kratkotrajne imovine 2015. smanjila se za 16,18% u odnosu na godinu prije, ali je u 2017. porasla za 5,59%. Kratkotrajna financijska imovina porasla je u 2017. godini za više od 4 000%. Novac u banci i blagajni 2016. je porastao za nešto manje od 500%, a 2017. opao za 93,22%. Vrijednost plaćenih troškova budućeg razdoblja i obračunatog prihoda u 2017. smanjila se za 100%.

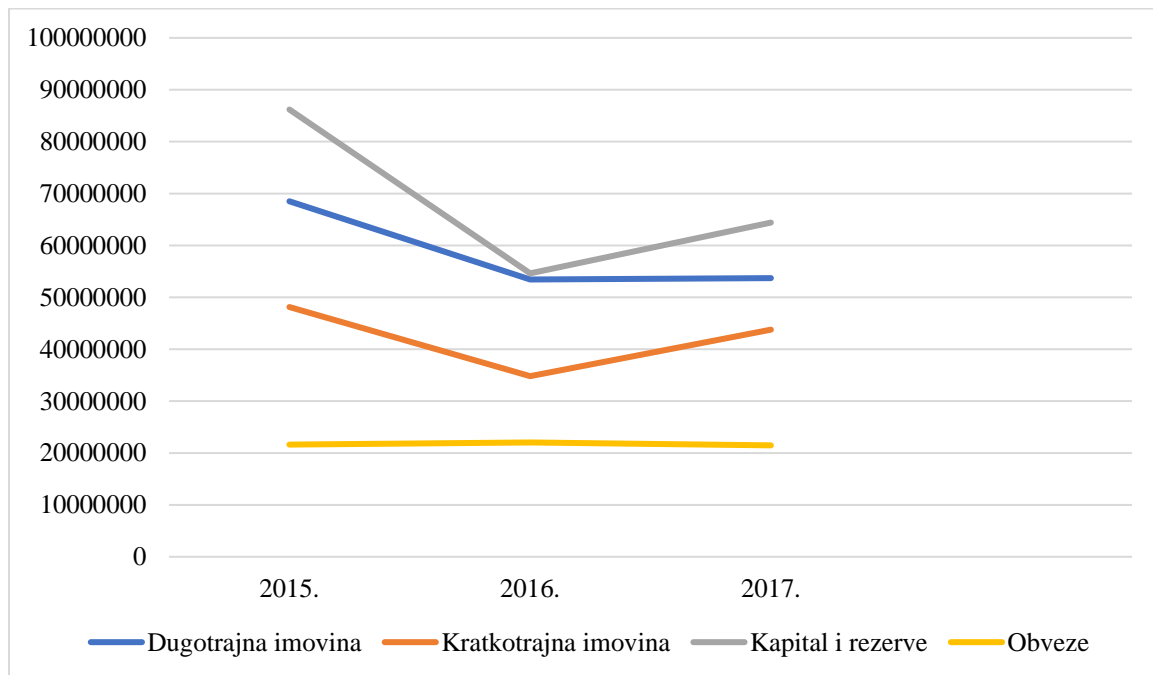
Prema tome, može se zaključiti da je vrijednost ukupne aktive u 2016. godini pala za 24,31% u odnosu na 2015., da bi 2017. porasla za 10,37%.

Što se tiče pasive, kapital i rezerve smanjili su se 2016. godine za 36,63% u odnosu na 2015., ali su u 2017. porasli za 17, 92%. Temeljni upisani kapital nije se mijenjao 2017., kao ni rezerve iz dobiti. Zadržana dobit smanjila se za 20,68% 2016., ali je porasla za 19,36% 2017. Vrijednost dobiti razdoblja pala je u 2016. u odnosu na 2015. za 13,27%, ali je u porasla za 54,56% u 2017. Vrijednost dugoročnih obveza u razmatranom je periodu kontinuirano padala, dok je s druge strane vrijednost kratkoročnih obveza u istom periodu rasla. Vrijednost pozicije odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja porastao je 31,73% 2016., a potom se smanjila za 0,58% 2017.

S gledišta rentabilnosti poslovanja, u 2015. je ostvarena stopa u iznosu 13%, u 2016. stopa rentabilnosti je iznosila 19% te u 2017. stopa rentabilnosti iznosi 26%. Iz navedenog zaključujemo da je Marina Punat izrazito rentabilna u svom poslovanju te je vidljiv kontinuitet rasta istog.

Grafikon 1 prikazuje kretanje ključnih pozicija aktive izvještaja o financijskom položaju u 2014. – 2016.

Vodeći se načelom bilančne ravnoteže koje kaže da je ukupna aktiva jednaka ukupnoj pasivi, može se zaključiti da je vrijednost ukupne pasive u 2016. godini pala za 24,31% u odnosu na 2015., da bi 2017. porasla za 10,37%. Kretanje vrijednosti glavnih pozicija bilance prikazano je na Grafikonu 1.

Grafikon 1. Kretanje vrijednosti glavnih pozicija aktive i pasive u periodu 2015. - 2017.

Izvor: samostalna izrada autora prema podacima iz Tablice 6.

6.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Horizontalnom se analizom računa dobiti i gubitka uspoređuju pozicije računa dobiti i gubitka kroz nekoliko godina. U ovom će se slučaju uzeti period od tri godine, odnosno 2015. – 2017., te će se usporediti temeljne pozicije računa dobiti i gubitka.

Tablica 7. Horizontalna analiza glavnih pozicija računa dobiti i gubitka 2015. - 2017.

GLAVNE POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA	2015.	2016.	% promjene u odnosu na 2014.	2017.	% promjene u odnosu na 2016.
Poslovni prihodi	45 315 037	43 278 465	-4,49	48 894 899	12,97
Poslovni rashodi	33 248 468	32 535 913	-2,14	33 267 744	2,24
Financijski prihodi	1 669 302	1 570 980	-5,89	1 580 579	0,61
Financijski rashodi	1 344 992	1 577 969	17,32	1 097 616	-30,44
Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0	0	0
Udio u dobiti od zajedničkih pothvata	0	0	0	0	0
Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0	0	0
Udio u gubitku od zajedničkih pothvata	0	0	0	0	0
Ukupni prihodi	46 984 339	44 849 445	-4,54	50 475 478	12,54
Ukupni rashodi	34 593 459	34 113 882	-1,38	34 365 360	0,73
Dobit ili gubitak razdoblja	9 913 343	8 597 652	-13,27	13 289 375	54,56

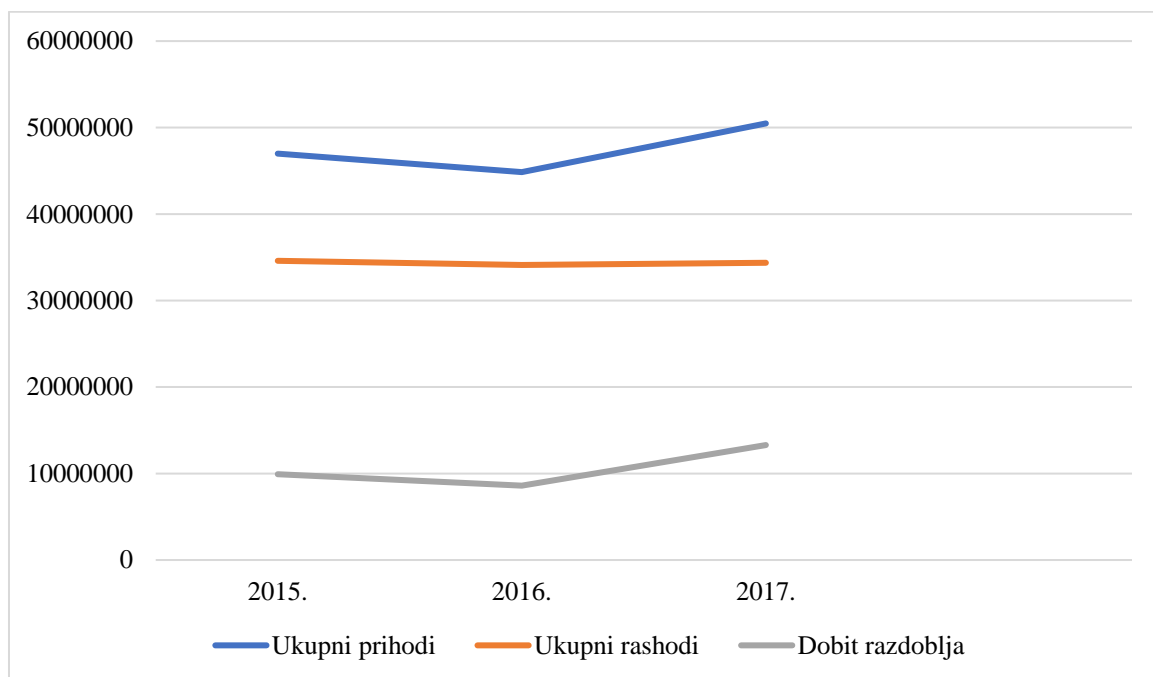
Izvor: samostalna izrada autora na temelju financijskih izvještaja Marine Punat za 2016., 2017. i 2018. Godinu

Sukladno podacima prikazanih u Tablici 7, može se zaključiti kako je vrijednost poslovnih prihoda u 2016. pala za 4,49% u odnosu na prethodnu godinu, ali je porasla 2017. za 12,97%. Financijski prihodi također slijede takav trend. Naime, oni su u 2016. pali za 5,89%, a potom u 2017. porasli za 0,61%.

S druge strane, financijski su rashodi u 2016. porasli za 17,32%, a potom se u 2017. smanjili za 30,44% u odnosu na 2016. Kod poslovnih je rashoda zabilježen pad od 2,14% 2016. u odnosu na 2015. te rast od 2,24% 2017.

Slijedom navedenog, može se zaključiti kako su se ukupni prihodi u promatranom periodu najprije smanjili za 4,54% 2016. s obzirom na stanje 2015., a onda porasli za 12,54% 2017. Nadalje, ukupni su rashodi 2016. pali za 1,38%, a potom porasli za 0,73% u 2017. Općenito, može se reći da je dobit Marine Punat 2017. porasla za 54,56% s obzirom na stanje 2016., ali je 2016. bila manja za 13,27% nego 2015.

Temeljem iskazanih podataka o ukupnim prihodima i ukupnim rashodima za promatrano razdoblje, s gledišta ekonomičnosti, može se zaključiti da je poslovanje Marine Punat ekonomično. U 2015. za 1 kunu troška Marina Punat je ostvarila 1,36 kuna prihoda, u 2016. za 1 kunu troška ostvareno je 1,31 kune prihoda, a u 2017. za 1 kunu troška je ostvareno 1,47 kune prihoda. Iz navedenog se može zaključiti kako je 2016. došlo do blagog smanjenja ekonomičnosti, prvenstveno zbog izdvajanja dijela poslovanja iz Marina grupe, no već u 2017. je došlo do značajnog rasta ekonomičnosti.

Grafikon 2. Kretanje ukupnih prihoda, ukupnih rashoda i dobiti razdoblja 2015. - 2017.

Izvor: samostalna izrada autora na temelju podataka iz tablice 7.

6.3. Vertikalna analiza bilance

Vertikalna analiza bilance omogućuje komparaciju bilančnih pozicija u jednoj godini. Princip vertikalne analize jest izjednačiti aktivu i pasivu sa 100, a onda računati udio pozicija aktive aktivi, odnosno pasive u pasivi. uključuje komparaciju pozicija financijskih izvještaja u jednoj godini, pri čemu vrijedi pravilo da se u bilanci aktiva i pasiva izjednače sa 100 i potom se računa udio pojedinih pozicija aktive/pasive u ukupnoj aktivu/pasivi. I u ovom će se slučaju U ovom će se slučaju razmatrati period od tri godine, odnosno 2015. – 2017.

Tablica 8. Vertikalna analiza temeljnih pozicija bilance 2015. - 2017.

TEMELJNE POZICIJE BILANCE	2015.	% udjela	2016.	% udjela	2017.	% udjela
Aktiva						
Dugotrajna imovina	68 507 065	58,72	53 436 703	60,51	53 704 152	55,12
Nematerijalna imovina	26 438 091	22,66	24 429 874	27,66	22 722 821	23,32
Materijalna imovina	39 956 238	34,24	26 894 093	30,45	29 239 725	30
Dugotrajna financijska imovina	2 112 736	1,81	2 112 736	2,39	1 741 536	1,78
Potraživanja	0	0	0	0	0	0
Odgodena porezna imovina	0	0	0	0	0	0
Kratkotrajna imovina	48 129 103	41,25	34 808 452	39,42	43 759 355	44,89
Zalihe	414 691	0,35	199 079	0,22	308 564	0,32
Potraživanja	4 035 499	3,45	3 382 181	3,83	3 571 325	3,66
Kratkotrajna financijska imovina	-	-	785 942	0,89	37 816 482	38,80
Novac u banci i blagajni	5 137 896	4,41	30 441 250	34,47	2 062 985	2,11
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	28 507	0,02	57 419	0,06	0	0
Ukupno aktiva	116 664 675	100	88 302 574	100	97 463 507	100
Pasiva						
Kapital i rezerve	86 192 588	73,88	54 620 416	61,85	64 409 891	66,08
Temeljni upisani kapital	38 280 000	32,81	19 140 000	21,67	19 140 000	19,63
Rezerve iz dobiti	4 801 654	4,12	552 574	0,63	552 574	0,56
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	33 197 592	28,45	26 330 190	29,82	31 427 842	32,24
Dobit ili gubitak razdoblja	9 913 342	8,49	8 597 652	9,73	13 289 375	13,63
Rezerviranja	0	0	0	0	0	0
Dugoročne obveze	16 250 000	13,93	15 000 000	16,98	12 500 000	12,82
Kratkoročne obveze	5 377 376	4,61	7 030 557	7,96	8 969 989	9,21
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	8 844 711	7,58	11 651 601	13,19	11 583 727	11,88
Ukupno pasiva	116 664 675	100	88 302 574	100	97 463 507	100

Izvor: samostalna izrada autora na temelju financijskih izvještaja Marine Pumat za 2016., 2017. i 2018. godinu

U ukupnoj aktivi u 2015. na dugotrajnu imovinu otpada 58,72%, od čega 22,6% ukupne aktive čini nematerijalna imovina, a 30,45% materijalna imovina. Kratkotrajna imovina zauzima 41,25% udjela u aktivi. Na zalihe otpada 0,35%, na potraživanja 3,45%, novac u banci i blagajni 4,41%, dok na plaćane troškove budućeg razdoblja i obračunate prihode otpada tek 0,02% ukupne aktive.

S druge strane, kapital i rezerve čine 61,85% ukupne pasive, od čega najveći udio otpada na temeljni upisani kapital (32,81%), kojeg slijedi zadržana dobit (28,45%). Na rezerve iz dobiti otpada 4,12% ukupne pasive, dok je udio dobiti razdoblja u ukupnoj pasivi 8,49%. Na

dugoročne obveze zauzimaju 13,93% udjela, a kratkoročne 4,61%. Naposljetku, na odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja otpada 7,58% ukupne pasive.

2016. godine na dugotrajnu imovinu otpada 60,51% udjela ukupne aktive, od čega 27,66% ukupne aktive čini nematerijalna imovina, a 34,24% na materijalnu imovinu. Kratkotrajna imovina zauzima 41,25% udjela u aktivi. Dugotrajna financijska imovina zauzima 1,81% udjela ukupne aktive. Na zalihe otpada 0,22%, na potraživanja 3,83%, novac u banci i blagajni 34,47%, dok na plaćane troškove budućeg razdoblja i obračunate prihode otpada tek 0,06% ukupne aktive.

S druge strane, kapital i rezerve čine 61,85% ukupne pasive, od čega najveći udio otpada na zadržanu dobit (29,82%), a potom na temeljni upisani kapital (21,67%). Na rezerve iz dobiti otpada 0,63% ukupne pasive, dok je udio dobiti razdoblja u ukupnoj pasivi 9,73%. Dugoročne obveze zauzimaju 16,98% udjela, a kratkoročne 7,96%. Naposljetku, na odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja otpada 13,19% ukupne pasive.

I konačno, 2017. godine na dugotrajnu imovinu otpada 55,12% udjela ukupne aktive, od čega 23,32% ukupne aktive čini nematerijalna imovina, a 30% materijalnu imovinu. Kratkotrajna imovina zauzima 44,89% udjela u aktivi. Dugotrajna financijska imovina zauzima 1,78% udjela ukupne aktive. Na zalihe otpada 0,32%, na potraživanja 3,66%, novac u banci i blagajni 2,11%, dok na plaćane troškove budućeg razdoblja i obračunate prihode nije bilo prometa.

S druge strane, kapital i rezerve čine 66,08% ukupne pasive, od čega najveći udio otpada na zadržanu dobit (32,24%), a potom na temeljni upisani kapital (19,63%). Na rezerve iz dobiti otpada 0,56% ukupne pasive, dok je udio dobiti razdoblja u ukupnoj pasivi 13,63%. Dugoročne obveze zauzimaju 12,82% udjela, a kratkoročne 9,21%. Naposljetku, na odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja otpada 11,88% ukupne pasive.

6.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Tablica 9. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA	2015.	% udjela	2016.	% udjela	2017.	% udjela
Poslovni prihodi	45 315 037	96,46	43 278 465	96,50	48 894 899	96,86
Poslovni rashodi	33 248 468	96,11	32 535 913	95,37	33 267 744	96,81
Financijski prihodi	1 669 302	3,54	1 570 980	3,50	1 580 579	3,14
Financijski rashodi	1 344 992	3,89	1 577 969	4,63	1 097 616	3,19
Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0	0	0	0
Udio u dobiti od zajedničkih pothvata	0	0	0	0	0	0
Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom	0	0	0	0	0	0
Udio u gubitku od zajedničkih pothvata	0	0	0	0	0	0
Ukupni prihodi	46 984 339	100	44 849 445	100	50 475 478	100
Ukupni rashodi	34 593 459	100	34 113 882	100	34 365 360	100
Dobit ili gubitak razdoblja	9 913 343	21,10	8 597 652	19,17	13 289 375	26,32

Izvor: samostalna izrada autora na temelju financijskih izvještaja Marine Pumat za 2016., 2017. i 2018. Godinu

Udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima 2015. iznosi 96,46%, a financijskih prihoda 3,54%. Udio dobiti u ukupnim prihodima jest 21,10%. Što se tiče rashoda, poslovni su rashodi činili 96,11% ukupnih rashoda, dok je na financijske rashode otpalo 3,89% udjela ukupnih rashoda.

U 2016. godini poslovni su prihodi zauzeli 96,50% ukupnih prihoda, a na financijske je prihode otpalo 3,50% udjela. Poslovni su rashodi u ukupnim rashodima zauzeli 95,37% udjela, a financijski rashodi 4,63%. Udio dobiti u ukupnim prihodima iznosi 19,17%.

Udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima 2017. iznosi 96,86%, dok udio financijskih prihoda iznosi 3,14%. Udio dobiti u ukupnim prihodima jest 26,32%. Što se tiče rashoda, poslovni su rashodi činili 96,81% ukupnih rashoda, dok je na financijske rashode otpalo 3,19% udjela ukupnih rashoda.

6.5. Analiza prema pokazateljima

S ciljem procjene stabilnosti i sigurnosti poslovanja računali su se sljedeći pokazatelji:

- koeficijent ubrzane likvidnosti,
- koeficijent tekuće likvidnosti,
- koeficijent zaduženosti,
- koeficijent financiranja,
- koeficijent obrat ukupne imovine,
- koeficijent obrta kratkotrajne imovine,
- koeficijent obrta potraživanja,
- trajanje naplate potraživanja u danima.

U Tablici 10 prikazani su izračuni prethodno navedenih pokazatelja za period 2015. – 2017. godine.

Tablica 10. Analiza prema pokazateljima 2015. – 2017.

NAZIV POKAZATELJA		BROJNIK	NAZIVNIK	VRIJEDNOST
Koeficijent ubrzane likvidnosti KUL	2015.	9 173 395	5 377 346	1,7
	2016.	33 823 431	7 030 557	4,8
	2017.	5 634 309	7 719 9910	0,7
Koeficijent tekuće likvidnosti KTL	2015.	48 192 103	5 377 376	9
	2016.	34 808 452	7 030 557	5
	2017.	43 759 335	7 719 990	5,7
Koeficijent zaduženosti KZ	2015.	21 627 376	116 636 168	0,2
	2016.	22 030 557	88 245 155	0,2
	2017.	21 469 990	97 463 507	0,2
Koeficijent financiranja KF	2015.	24 627 376	86 192 588	0,3
	2016.	22 030 557	54 620 416	0,4
	2017.	21 469 990	64 409 790	0,3
Koeficijent obrta ukupne imovine KOui	2015.	46 984 339	116 664 675	0,4
	2016.	44 849 445	88 302 574	0,5
	2017.	50 745 478	97 463 507	0,5
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine KOKi	2015.	46 984 339	48 129 103	1,0
	2016.	44 849 445	34 808 452	1,3
	2017.	50 745 478	43 759 355	1,2
Koeficijent obrta potraživanja KOP	2015.	45 282 854	4 035 499	11,2
	2016.	43 248 850	3 382 181	12,8
	2017.	48 678 689	3 534 898	13,8
Trajanje naplate potraživanja u danima TN	2015.	365	11,2	33
	2016.	365	12,8	29
	2017.	365	13,8	26

Izvor: samostalna izrada autora na temelju financijskih izvještaja Marine Punat za 2015., 2016. i 2017. godinu

Marina Punat vodi se politikom stabilnosti poslovanja i minimalnom izlaganju utjecaju rizika na tržištu. Koeficijent tekuće likvidnosti u 2015. iznosi 9, u 2016. 5, a u 2017. 5,7. S obzirom na činjenicu da je u sve tri promatrane godine veći od 1, može se zaključiti da će kratkoročne obveze biti podmirene kratkotrajnom imovinom. Budući da je koeficijent tekuće likvidnosti veći od 2, sa sigurnošću se može tvrditi da će se obveze podmiriti na vrijeme

Koeficijent ubrzane likvidnosti iznosi 1,7 u 2015., 4,8 u 2016. te 0,7 u 2017. Budući da je idealna vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti 1, odnosno 0,8, može se zaključiti da Marina Punat može zadovoljiti iznenadnu potrebu za gotovinom u prethodnoj godini. Unatoč vrijednostima u 2015. i 2016., marina Punat nije u riziku jer su sredstva oročena.

Koeficijent zaduženosti stabilan je kroz promatrani period i u sve tri razmatrane godine iznosi 0,2, što znači da je financijski rizik za poslovni subjekt nizak. Koeficijenti tekuće i ubrzane likvidnosti ukazuju na to da Marina Punat uredno podmiruje svoje kreditne obveze.

Koeficijent financiranja ukazao je na odnos tuđeg i vlastitog kapitala. Budući da visoka vrijednost koeficijenta znači da se subjekt oslanja na vanjske izvore financiranja, može se zaključiti da se zbog niskog koeficijenta Marina Punat stabilno i uravnoteženo financira iz vlastitih izvora.

Koeficijent obrta ukupne imovine ukazuje na financijske učinke ukupne imovine s njezinom ukupnom vrijednošću, tj. indikator je brzine cirkulacije imovine. Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje da se imovina Marine Punat 2015. obrne 0,4 puta, 2016. i 2017. 0,05 puta. Drugim riječima, svaka kuna imovine rezultira 0,4 kune prihoda u 2015. te po 0,5 kuna prihoda u 2016. i 2017.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine ukazuje da se kratkotrajna imovina u 2015. obrnila 1,0 put, u 2016. 1,3 puta te u 2017. 1,2 puta. Koeficijent se u 2016. godini povećao u odnosu na 2015., a potom se u 2017. neznatno smanjio.

Koeficijent obrta potraživanja ukazao je na to koliko se puta godišnje naplate potraživanja. Vrijednost koeficijenta 2015. iznosila je 11,2, što znači da je Marina Punat bilo potrebno 11,2 dana da naplati potraživanja. U 2016. Marina Punat je bilo potrebno 12,8 dana, a u 2017. 13,8 dana. Povećanje koeficijenta obrta potraživanja ukazuje da se smanjuje trajanje naplate

potraživanja u danima. Drugim riječima, naplata potraživanja u 2015. trajala je 33 dana, u 2016. 29 dana, a u 2017. 26 dana.

Pokazatelji aktivnosti, profitabilnosti i ekonomičnosti poslovanja nisu u promatranom periodu zabilježili veća odstupanja, što znači da se poslovanje Marine Punat može okarakterizirati kao stabilno i sigurno. Kao takvo, subjekt će težiti zadržavanju stabilnosti poslovanja i u narednim periodima, naročito s obzirom na diverzifikaciju djelatnosti. Transakcijski računi u poslovnim bankama nisu bili u blokadi, a subjekt je sve svoje obaveze izvršavao na vrijeme. Iz tog bi se razloga opravdale buduće investicije u subjekt.

7. ZAKLJUČAK

Turizam je kao oblik organiziranog godišnjeg odmora od 50-ih godina prošlog stoljeća promijenio svoj klasičan oblik na način da se turistička ponuda počela usklađivati sa željama i potrebama gostiju. U tom su smislu vrlo važni bili motivi koji su promijenili klasičnu percepciju odmora. Ljudi su sve više tražili avanture, stvarni doživljaj prirode, htjeli su upoznati nešto novo i doživjeti nešto drugačije. Upravo se u takvim prilikama vežu počeci razvoja novih oblika turizma te su more i vode, zajedno s turističkim mogućnostima, postale sve važnije u strukturi turističkog prometa. Pojava nautičkog turizma karakteristična je za taj period.

Nautički se turizam u Hrvatskoj razvio zahvaljujući povoljnom geografskom položaju, odnosno očuvanoj razvedenoj obali, bistrom i ugodnom toplome moru za kupanje, kao i pogodnoj mediteranskoj klimi. U kontekstu nautičkog turizma izdvajaju se luke nautičkog turizma, odnosno marine.

Prema posljednjim podacima, u Hrvatskoj postoji 56 marina i sve su udružene su Udruženje hrvatskih marina. Marine konstantno rade na obogaćivanju i podizanju kvalitete usluge, što se može uočiti i na adaptaciji suvremenim potrebama i željama nautičkih gostiju. Sve su marine smještene u velikim dalmatinskim gradovima ili u prekrasnim otočnim uvalama, i to u pravilu blizu kulturno-povijesne i prirodne baštine.

S obzirom na potencijal razvoja nautičkog turizma u Hrvatskoj, u ovom se radu nastojalo ocijeniti poslovanje Marine Punat te predvidjeti mogućnost investiranja. Provedena analiza računovodstvenih podataka omogućila je praćenje kretanja prihoda i rashoda, kao i dobiti Marine Punat, ekonomičnosti, rentabilnosti ali i glavnih bilančnih pozicija. Analiza prema pokazateljima ukazala je da pokazatelji nisu u promatranom periodu zabilježili veća odstupanja, što znači da se poslovanje Marine Punat može okarakterizirati kao stabilno i sigurno. Kao takvo, subjekt će težiti zadržavanju stabilnosti poslovanja i u narednim periodima, daljnjem povećanju rentabilnosti i ekonomičnosti poslovanja, naročito s obzirom na diverzifikaciju djelatnosti. Transakcijski računi u poslovnim bankama nisu bili u blokadi, a subjekt je sve svoje obaveze izvršavao na vrijeme. Iz tog bi se razloga opravdale buduće investicije u Marinu Punat.

LITERATURA

1. Brozović, I., & Perko, J. (2017). *Nautički turizam: kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2017*. Zagreb: Državni zavod za statistiku.
2. Jugović, A., Zubak, A., & Kovačić, M. (2013). Nautički turizam u Republici Hrvatskoj u funkciji razvoja destinacije. *Pomorski zbornik*(47-48), str. 61-72.
3. Luković, T. (2007). Nautički turizam Europe: kako ga definirati i razvrstati? *Acta turistica nova*, 1(2), str. 155-167.
4. Luković, T. (2012). Nautički turizam Hrvatske - megajahte, da ili ne, kada i kako? *Naše more: znanstveni časopis za more i pomorstvo*, 59(5-6), str. 279-289.
5. Mamić Sačer, I. i Žager, L. (2014). Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća. *Računovodstvo i financije*, str. 107-113.
6. Marina Punat. (2016). *Izješće neovisnog revizora i financijski izvještaji*. [Mrežno].
Raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[20.8.2018.]
7. Marina Punat. (2017). *Izješće neovisnog revizora i financijski izvještaji*. [Mrežno].
Raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[20.8.2018.]
8. Marina Punat. (2018). *Izješće neovisnog revizora i financijski izvještaji*. [Mrežno].
Raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[20.8.2018.]
9. Narodne novine. (2007). *Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007 - NKD 2007*. Zagreb: Narodne novine d.d., br. 58.
10. Narodne novine (2008). *Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma*. Zagreb: Narodne novine d.d., br. 72.
11. Narodne novine. (2017). *Zakon o pružanju usluga u turizmu*. Zagreb: Narodne novine d.d., br. 130.
12. Osmanagić Bedenik, N. (2002). Poslovna analiza temeljem godišnjih financijskih izvješća. *Računovodstvo, revizija i financije*, br. 3, str. 62-70.
13. Zelenika, R. (2000). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog dijela*. Rijeka: Ekonomski fakultet.
14. Zelenika, R., & Vidučić, V. (2007). Model razvitka nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj do 2015. godine. *Ekonomski pregled*, 58(9-10), str. 522-544.

15. Žager, L. (2007). Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja. *Računovodstvo i financije*, str. 73-80.
16. Žager, L. i Mamić Sačer, I. (2015). Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća. *Računovodstvo i financije*, br. 1, str. 28-33.
17. Žager, L., Sever Mališ, S. i Mamić Sačer, I. (2016). Analiza financijskih izvještaja kao podloga za ocjenu kvalitete poslovanja. *Računovodstvo i financije*, br. 1., str. 101-111.
18. Šamanović, J. (2002.) Nautički turizam i management marina, *Visoka pomorska škola u Splitu*, str 284-339
19. Web stranica Marine Punat: <https://www.marina-punat.hr/> [25.8.2018., 05.09.2018.]
20. Web stranica revizorskih izvješća: <http://www.revizija.hr/izvjescia/2007/revizije-pretvorbe-i-privatizacije/460-marina-punat-punat.pdf> [05.09.2018.]
21. <https://dobarzivot.net/vise/nautika/dragutin-zic-kako-je-nastala-marina-punat/> [05.09.2018.
22. <https://www.more.hr/blog/proactive-boat-care/> [05.09.2018.]

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Kretanje vrijednosti glavnih pozicija aktive i pasive u periodu 2015. - 2017.	32
Grafikon 2. Kretanje ukupnih prihoda, ukupnih rashoda i dobiti razdoblja 2015. - 2017.	34

POPIS SLIKA

Slika 1. Djelatnosti nautičkog turizma	10
Slika 2. Podjela nautičkog turizma prema različitim kriterijima	11
Slika 3. Razvrstane luke nautičkog turizma	13
Slika 4. Lokacije marina u Hrvatskoj	15
Slika 5. Slika marine Puntat iz zraka	25
Slika 6. Logo marine Puntat	27

POPIS TABLICA

Tablica 1. Način računanja pokazatelja likvidnosti	17
Tablica 2. Način izračuna pokazatelja zaduženosti	18
Tablica 3. Način izračuna pokazatelja aktivnosti	19
Tablica 4. Način izračuna pokazatelja ekonomičnosti	19
Tablica 5. Način izračuna pokazatelja profitabilnosti	20
Tablica 6. Horizontalna analiza glavnih pozicija bilance 2015. - 2017.	30
Tablica 7. Horizontalna analiza glavnih pozicija računa dobiti i gubitka 2015. - 2017.	33
Tablica 8. Vertikalna analiza temeljnih pozicija bilance 2015. - 2017.	35
Tablica 9. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka	37
Tablica 10. Analiza prema pokazateljima 2015. - 2017.	38

SAŽETAK

Nautički se turizam u Hrvatskoj razvio zahvaljujući očuvanoj razvedenoj obali, bistrom i ugodnom toplome moru za kupanje te pogodnoj mediteranskoj klimi. U kontekstu nautičkog turizma izdvajaju se luke nautičkog turizma, odnosno marine. Prema posljednjim podacima, u Hrvatskoj postoji 56 marina i sve su udružene su Udruženje hrvatskih marina. Marine konstantno rade na obogaćivanju i podizanju kvalitete usluge, što se može uočiti i na adaptaciji suvremenim potrebama i željama nautičkih gostiju. S obzirom na potencijal razvoja nautičkog turizma u Hrvatskoj, u ovom se radu nastojalo ocijeniti poslovanje Marine Punat te predvidjeti mogućnost investiranja. Provedena analiza računovodstvenih podataka omogućila je praćenje kretanja prihoda i rashoda te dobiti Marine Punat, ali i glavnih bilančnih pozicija. Analiza prema pokazateljima ukazala je da pokazatelji nisu u promatranom periodu zabilježili veća odstupanja pa je poslovanje stabilno i sigurno. Iz tog bi se razloga opravdale buduće investicije u Marinu Punat.

Ključne riječi: nautički turizam, marina Punat, računovodstvena analiza

SUMMARY

Nautical tourism in Croatia was developed thanks to the preserved indented coastline, clear and pleasant warm bathing sea and a favorable Mediterranean climate. In the context of nautical tourism, the ports of nautical tourism, namely the „marina“, are distinguished. According to the latest data, there are 56 marinas in Croatia and all of them are associated with the Association of Croatian marinas. Marinas are constantly working on enriching and improving the quality of service, which can be seen in adapting to the contemporary needs and wishes of nautical guests. In view of the potential of nautical tourism development in Croatia, the aim of this paper was to evaluate the Marina Punat business and to predict the possibility of investing. The analysis of the accounting data made it possible to monitor revenue and expenditure trends and revenue of Marina Punat as well as the main balance positions. The analysis according to the indicators indicated that the indicators did not show any major deviations in the observed period, so the business was stable and secure. This would justify future investments in Marina Punat.

Key words: nautical tourism, Marina Punat, accounting analysis